Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Dantumadiel

Jaartal + zaaknummer	: 2025 / 2025-080717
Raadsvergadering d.d.	: 6 mei 2025
Portefeuillehouder	: Drs. A. Haga
Programma	: (1) Ynwenner en bestjoer
Programmaonderdeel	: Veilige woon- en leefomgeving
Naam opsteller	: G. Oldersma (E-mail: g.oldersma2@dantumadiel.frl)
Onderwerp	: Notitie Ondermijning – Klaar voor de strijd
Begrotingswijziging	: Ja

Voorgesteld raadsbesluit

De raad wordt voorgesteld het (de) volgende besluit(en) te nemen:

1. Kennis te nemen van de notitie “Ondermijning - Klaar voor de strijd”.
2. De structurele financiële uitkomsten mee te wegen in de perspectiefnota 2026 en hier het advies van de OR in mee te nemen.
3. In 2025 extra in te zetten op het uitvoeren van het Bibobbeleid en hiervoor extra capaciteit in te huren.
4. Hiervoor eenmalig € 53.333,- ter beschikking te stellen en te dekken uit het rekeningresultaat via een begrotingswijziging.

Inleiding

1. De notitie geeft inzicht in wat nodig is om ondermijnende criminaliteit aan te pakken

Ondermijnende criminaliteit wordt een steeds groter probleem. Ook hier in Dantumadiel voelen we deze vorm van criminaliteit dichterbij komen. In opdracht van 17 Friese gemeenten (m.u.v. Leeuwarden die een jaar eerder al een eigen onderzoek heeft gehad) hebben de onderzoekers, Tops en Van der Torre e.a., gekeken naar de effecten van de georganiseerde criminaliteit. Uit dit onderzoek volgen zeven aanbevelingen.

In opdracht van de directie zijn deze aanbevelingen door vertaald naar de Dantumadielse organisatie. Dit heeft geresulteerd in een notitie (bijlage 1) waarin inzichtelijk is gemaakt hoe we de aanpak van ondermijning kunnen borgen in de gemeentelijke organisatie. De notitie is een product waaraan verschillende teams hebben gewerkt en waarover consensus is bereikt.

1.1 Er is onvoldoende formatie beschikbaar om adequaat in te zetten op de aanpak van ondermijning
De uitwerking in de notitie heeft zichtbaar gemaakt dat de huidige formatie bij de teams Veiligheid, Toezicht en handhaving (Boa’s) en Uitvoering sociaal domein niet toereikend is voor een goede inzet op de hedendaagse problematiek. Ook blijkt dat het team Beleid sociaal domein op dit moment geen capaciteit heeft om een handhavingsbeleid sociaal domein uit te schrijven.
En er is gebleken dat het Bibobbeleid (in de gehele organisatie) bijna niet wordt uitgevoerd.

Beoogd effect

Door middel van de uitbreiding van het aantal fte’s op de teams Veiligheid, Toezicht en handhaving en Uitvoering sociaal domein kan de Dantumadielse aanpak van ondermijning versterkt en geborgd worden. Meer capaciteit stelt de gemeente in staat om de aanpak van ondermijning verder uit te breiden, door sneller en gerichter te kunnen reageren op signalen. En voorkomen we dat op termijn nog meer personele capaciteit nodig is.

Argumenten

1. Inzetten op ondermijning

De effecten van ondermijnende criminaliteit raken onze inwoners. Voor de gemeenteraad is dit o.a. reden om de aanpak van ondermijnende criminaliteit te prioriteren in de Veiligheidsagenda. Het rapport “ondermijning in Fryslân” (ondermijningsrapport), bijlage 2, legt 7 pijnpunten bloot die zijn uitgewerkt in aanbevelingen. Wanneer we inzoomen op het totale plaatje dan geldt voor Dantumadiel dat er extra formatie

beschikbaar moet komen om op een passende manier te werken aan het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit.
Hiermee bedoelen we dat er structureel een uitbreiding nodig is van:

- Team Veiligheid met 2 fte;
- Team Toezicht en handhaving (Boa's) met 1,33 fte;
- Team Uitvoering sociaal domein met 1,5 fte.

1.1 Er is advies gevraagd aan de ondernemingsraad

Volgens de Wet op de ondernemingsraden heeft de ondernemingsraad (OR) adviesrecht bij belangrijke beleidsbeslissingen die invloed hebben op het personeel. In verband met de integraliteit van het onderwerp is ervoor gekozen om de OR te betrekken bij de voorbereiding. De OR heeft aangegeven dat zij een advies uitwerken. Dit advies wordt bij de stukken van de perspectiefnota gevoegd.

1.2 Advies P&O

Het betreft hier voornamelijk formatie-uitbreiding van functies die reeds in onze organisatie aanwezig zijn. Daardoor kan bij toekenning van de middelen de werving en selectie snel opgestart worden. Alleen binnen team Veiligheid is er sprake van een nieuwe functie. Gelet op de taken en de overige functies in het team schatten we in dat de functie in schaal 8 past. Het betreft een tijdelijke functie eerst voor een jaar. In dat jaar evalueren we de functie en formaliseren we de functie middels een traject van functiebeschrijving- en waardering.

2. De raad is geïnformeerd

In juli 2024 is de raad via een informatieavond bij gepraat over het ondermijningsrapport en hoe ondermijning onze inwoners kan raken. Op 6 maart 2025 is met de raad gesproken over de aanbevelingen in het ondermijningsrapport en hoe deze kunnen worden vertaald naar de Dantumadielse organisatie.

3. De structurele financiering wordt meegenomen in de beleidsvoorbereiding van de perspectiefnota

Volgens de afspraken in de planning- en control-cyclus worden aanvragen voor nieuw beleid meegenomen in de beleidsvoorbereiding van de perspectiefnota. Aan een tweetal onderdelen in het advies wordt extra aandacht besteed, namelijk het uitwerken van een handhavingsbeleid sociaal domein en het uitvoeren van het Bibobbeleid. Gevraagd wordt om in 2025 hier voorrang aan te geven.

4. *Extra inzet op uitvoering van het Bibobbeleid*

Het invoeren van het Bibobbeleid binnen de werkprocessen lukt op dit moment zeer beperkt. En aan de Bibobonderzoeken die plaatsvinden wordt onvoldoende tijd besteed.
In 2025 worden, via een aanbestedingsprocedure, de nieuwe zorgcontracten voor de WMO afgesloten. Dit gebeurt eens per 4 jaar. Het niet uitvoeren van het Bibobbeleid levert risico's op omdat we als gemeente mogelijk een contract afsluiten met een malafide zorgaanbieder.
Ook binnen de andere afdelingen lopen er aanvragen (grote bouwprojecten) die in aanmerking komen voor een Bibobonderzoek. Deze onderzoeken vinden beperkt plaats.

Als bekend wordt dat de gemeente geen Bibob-toetsen uitvoert, kan dit leiden tot reputatieschade en een aanzuigende werking hebben op malafide ondernemers.
Het is aan te bevelen om in de resterende maanden van 2025 capaciteit beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van de Bibobonderzoeken.

5. Budget voor het uitvoeren van het Bibobbeleid in 2025

Voor de inhuur van extra incidentele capaciteit, voor de resterende 8 maand in 2025, is eenmalig een budget nodig van € 53.333,-. Voorgesteld wordt te dit te dekken uit het rekeningresultaat via een begrotingswijziging.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Geen extra capaciteit betekent beperkte inzet

Wanneer er geen extra capaciteit beschikbaar wordt gesteld kan er onvoldoende invulling worden gegeven aan de aanpak van ondermijning. Dit betekent o.a. dat er een beperkte inzet is op de Bibobonderzoeken, dat er geen extra oren en ogen in de buurten en dorpen aanwezig zijn, dat er binnen het sociaal domein niet wordt ingezet op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke middelen.
De verwachting is dat omringende gemeenten gaan investeren in de aanpak van ondermijning, wat kan resulteren in een aanzuigende werking voor dergelijke criminaliteit.

Financiën

Structurele inzet
Om de ondermijnende criminaliteit in onze gemeente te voorkomen en aan te pakken is extra formatie bij verschillende teams nodig. In onderstaande tabel is dit uitgewerkt.

Functie	*Uitbreiding fte's*	*Salariskosten*
Boa's (schaal 7)	*1,33*	*€ 99.048, -*
Beleidsmedewerker veiligheid en crisisbeheersing (schaal 10)	*1*	*€ 91.163, -*
Medewerker veiligheid (schaal 8)	*1*	*€ 74.472, -*
Accountmanager sociaal domein	*1*	*€ 0,- **
Contractbeheerder voor uitvoering Bibobbeleid	*0,5*	*€ 37.045, -*
Totaal structureel		***€ 301.728,-***

** de financiering van de accounthouder sociaal domein wordt ingevuld binnen de begroting van het team Uitvoering sociaal domein*

De formatie-uitbreiding van de boa's kan voor een deel worden gedekt uit de middelen die voor de versterking van de boa's al een aantal jaar geleden structureel zijn toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit naar aanleiding van de motie Hermans. Aan Dantumadiel wordt jaarlijks € 31.866,- uitgekeerd via het gemeentefonds.
Voor het uitvoeren van toezicht op de Wet goed verhuurderschap wordt aan Dantumadiel een structurele bijdrage verstrekt van € 9.000,-. De structurele decentralisatie uitkering 'Extra capaciteit Boa's uit het gemeentefonds zijn nog niet eerder hiervoor aangewend. Dan resteert nog een budget van € 40.866,-.

Vervolg en planning

Na positieve besluitvorming zullen de verschillende medewerkers worden geworven.

Communicatie + Participatie

-

Bijlagen

1. Notitie "Ondermijning - Klaar voor de strijd"
2. Rapport Ondermijning in Fryslân
3. Raadsvoorstel

Damwâld, 1 april 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dantumadiel,

de locosecretaris, R. Heeringa de burgemeester, drs. A. Haga

Raadsbesluit

2025 / 2025-080717

De raad van de gemeente Dantumadiel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 1 april 2025;

gelet op de notitie “Ondermijning in Fryslân” van Pieter Tops en Edward van der Torre, e.a.

Besluit:

1. Kennis te nemen van de notitie “Ondermijning - Klaar voor de strijd”.
2. De structurele financiële uitkomsten mee te wegen in de perspectiefnota 2026 en hier het advies van de OR in mee te nemen.
3. In 2025 extra in te zetten op het uitvoeren van het Bibobbeleid en hiervoor extra capaciteit in te huren.
4. Hiervoor eenmalig € 53.333,- ter beschikking te stellen en te dekken uit het rekeningresultaat via een begrotingswijziging.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dantumadiel in zijn openbare vergadering
d.d. 6 mei 2025

De raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
M. Jonker	drs. A. Haga